

IZA INSTRUMENTA

VIDEO: Zdenko Ivanušić predstavlja SAKSOFON

Tjedan po tjedan upoznavat ćemo vas sa svijetom glazbala i njihovim sviračima. Specijalitet dana je saks, a za vas ga je pripremio Zdenko.



Nikolina Pavleковиć

Snimatelj
Goran Anić



Mario Čužić

TEKST

VIDEO

Objavljeno: 12.02.2009. u 22:44h

Najnoviji članci



VIDEO: Nikola Zver predstavlja ROG VIDEO: Rudan ima veća muda od mnogih muškaraca
VIDEO: Skroz over - četverac bez kormilara Alen Islamović: Ne opraštam se od pjevanja!
Kad napišemo savršenu pjesmu, eksplodirat ćemo!

Kakav je saksofon instrument i kako zvuči? Što možete očekivati ako se upustite u glazbene vode i odaberete upravo saksofon da na njemu brodite? Kamo vas sve mogu nanijeti vali nemirnog života profesionalnog glazbenika? Odgovore na ta pitanja odlučili smo potražiti u iskustvu čovjeka koji štošta ima za reći - on je Zdenko Ivaušić, saksofonist i kompozitor, četrdeset i jedna mu je godina, a nedavno se na dodjeli međunarodnih glazbenih nagrada Effigy Awards našao među pet najboljih izvođača u čak četiri kategorije.

- Svirati sam počeo davno, davno, još u sedamdesetima! Tamo negdje u petom razredu osnovne i tada nisam imao baš neku volju. Više me otac tjerao, njegova je želja bila da postanem muzičar za svadbe i zabave! Dvije godine je to tako išlo, a onda mi je nogomet postao važniji, pa sam imao nesporazume s ocem i ispisao se iz glazbene škole. Onda mi je u srednjoj odjednom samome palo na pamet da bih mogao početi nešto svirati, pa sam otišao u glazbenu školu i sam se ponovno upisao. Zato sam kasnio malo sa svim. Upisao sam prvi srednje muzičke kad sam išao u treći srednje. Onda sam završio srednju i počeo puno vježbati jer sam to shvatio kao životni poziv i uspio sam nekako u četiri godine nadoknaditi ono što sam propustio kao klinac. Nisam baš sve nadoknadio, ali uspio sam pokrpiti rupe, navježbati za prijemni na Akademiji i položiti ga. Onda je došla Akademija, *bendovi*, orkestri... Zadnjih deset godina bavim se svojim ansamblima, znači, kvartetom saksofona, svojim jazz kvartetom, pišem svoju glazbu i snimam svoje CD-ove... Sad samo treba nastaviti u tom tonu.

Jesi li razmišljao o tome da nastupaš kao klasični solist?

- Nikad mi to nije palo na pamet, ti recitali... Tome se onda stvarno treba posvetiti. Od sviranja klasike ne možeš živjeti, pogotovo ne u Hrvatskoj gdje ćeš odsvirati dva koncerta na godinu, a na koje će te doći slušati šira rodbina i susjedi. Više me zanimalo da se bavim jazzom... Nekako mi je to opuštenije, mada isto nije jednostavno.



Photo Mario Čužić

utjecaje, sve što čuješ nekako prođe kroz tebe pa ti to nekako modificiraš i svi ti utjecaji su opet skup nečega što ti daš - neki svoj glazbeni jezik ili izričaj. A saksofon je multidisciplinarni instrument, možeš svirati sola, u rock bendu, možeš ga čuti u popu, jazzu, bluesu... Prilagodljiv je po svom tonu koji se može modificirati bez procesora, fizički. I to mene zapravo zanima, da budem što fleksibilniji i da mogu svirati što više različite glazbe, iako mi je jazz primaran, nešto što svaki dan vježbam. Volim i rock i blues, a to su sve manje više derivati jazz-a - kaže Zdenko, koji uz alt svira i tenor i sopran saksofon, a sam je naučio svirati i flautu.

Gdje si i s kim sve svirao?

Prvi *bend* mi je bio Genaro Flores, devedesetih, nakon prve godine Akademije. To je zapravo bio možda prvi *funk bend* u Hrvatskoj; tad je jedino Dino Dvornik to radio. Imali smo svoje autorske stvari i svirali smo u Kulušiću, Lapidariju, u Zadru, a onda je počeo rat... Imali smo već svoju publiku, čak je i nekih spotova bilo na televiziji, ali to se nekako raspalo. Onda je poslije došao Confusion, to je zapravo bila neka sekcija Soul Fingersa, dečki koji su sa strane svirali svoju mjuzu... Poslije toga sam svirao još u Mayalesima, znao sam još devedesetih sa Soul Fingersima nastupati, pa u svim tim big bendovima, od HGZ-a pa do vojnog orkestra, HRT big benda, simfoničara, filharmomije, HGM jazz orkestra... I onda sam krajem devedesetih s prijateljem Andrejem Henigmanom pokrenuo Donna Lee kvartet saksofona. Ja sam napisao prva dva aranžmana i tako smo počeli. Imamo dva CD-a. Na drugom je potpuno autorska glazba. Sve sam morao sam napisati jer se njima ne da - kroz smijeh je govorio Zdenko, nastavivši nabrajati uspjehe. Godine 2003. osnovao je Zdenko Ivanušić jazz kvartet u kojem je oko sebe okupio Elvisa Penavu, "jednog od najboljih gitarista u Hrvatskoj", Zvonimira Bučevića Buča, bas gitaristu, "legendu hrvatskog rocka" te mariborskog bubnjara Brunu Domitera. Imao je priliku nastupati s poznatim svjetskim glazbenicima poput Randyja Breckera, Boba Mintzera, Dona Menzaa, Bobbyja Shewa, Johna Rileya i mnogih drugih. Gdje je sve u svijetu nastupao, više se ne može ni sjetiti - u Švedskoj, New Yorku, Njemačkoj... A s vojnim orkestrom u kojem je radio 16 godina proputovao je Hrvatsku uzduž i poprijeko. Izdao je tri autorska albuma za Zivaldo Records: "Four Odd" i "Mellow" (Donna Lee Saxophone Quartet) i solo album "Lost in HTML" - s kojim je privukao pažnju i svjetske jazz kritike i publike.

Međunarodni uspjesi

Na nedavno održanom izboru za glazbene nagrade Fame Games Effigy Awards 2008. Zdenko je dobio četiri nominacije u tri kategorije: za najboljeg *jazz-funk* glazbenika, najbolju instrumentalnu izvedbu, te najbolju *jazz-funk* skladbu za dvije svoje kompozicije.

- Do njih sam došao preko MySpacea, kontaktirali su me njihovi skauti, pozvali su me da napravim kod njih profil i da stavim gore svoje stvari koje će se onda puštati u programu radija. Onda slušatelji glasaju, pa na jednoj razini dolazi stručni žiri koja preslušava sve finaliste da bi napravili nominacije i izabrali pobjednika. Među njima su isto svjetski poznati producenti, skauti i glazbenici. Ovo je drugi puta da se dodjeljuje Effigy Award. Prvi puta sam isto bio nominiran u nekoliko kategorija. Ima dosta tih finalista, stotinu, a od njih je u svakoj kategoriji nominirano pet najboljih. Ja nisam dobio nagradu, ali sam u četiri kategorije nominiran, znači, u četiri kategorije među pet najboljih - kaže Zdene, a što ćemo nego se složiti s njim. Biti među pet najboljih u četiri kategorije je veliki uspjeh.

I koliko god mu godilo priznanje u "vlastitom selu", Zdenku je ipak miliji međunarodni uspjeh. A kako to zvuči i izgleda Zdenke "rastipali" po "saksu", provjerite u priloženom video: **Zdenko Ivanušić predstavlja SAKSOFON**, u kojem će vam Zdenko, između ostalog, objasniti kako je nastao saksofon, koje sve vrste saksofona postoje, kako nastaje zvuk... da ne duljimo, pogledajte sami.

Upoznavanje sa saksofonom

Zdenko je kao klinac došao k profesoru koji mu je testirao sluh, gledao mu malo ruke i "facu" da vidi koji bi mu instrument najbolje odgovarao i na kraju mu dao da bira između klarineta i saksofona. - A saksofon, ono, otvorili kutiju, a to se sjaji... Rekoh, dajte mi ovo! I tako sam postao saksofonist. Samo što cijeli prvi semestar uopće nisam vidio saksofona jer nisam imao svoj, nego sam trebao dobiti od škole, a škola ga u to vrijeme nije imala na raspolaganju, pa sam samo vježbao disanje. I svaki put kad sam išao u muzičku sam se pitao: joj, hoću li sad dobiti saksofon? Tako da sam u biti, od tog prvog testiranja sluha pa do kad sam dobio saksofon, potpuno zaboravio kako izgleda taj instrument.

Svi misle kao, jazz - to malo "kenjkaš" tamo i eto ti, ali nije tako, vjerujte. Ako to želiš raditi dobro i tome isto treba studiozno prići, a ne ono - jazz je, pa ćemo lako. Isto kao i klasika. Klasika je teška na svoj način, jazz je težak na svoj način. Ovisi o tome što želiš raditi, ako si lumen možeš raditi i jazz i klasiku, a tih ima malo. Ja ne smatram da sam lumen i sad da se upuštam raditi klasiku i jazz, mislim da ni jedno ni drugo ne bi bilo dobro. Onda se možda bolje fokusirati samo na jedno.

Tko su ti bili glazbeni uzori kad si počeo svirati?

- Ja sam kao klinac uvijek slušao Beatlese, Elvisa... To mi je bilo glavno, a slušao sam i narodnjake. Moj otac je svirao po svadbama i zabavama i to se preko tjedna 'skidalo' da bi se u subotu moglo svirati. Tako da sam bio izložen svim tim vrstama glazbe. Onda sam došao u Zagreb i počeo slušati najprije big bendove, Dizzija, pa Charlija Parkera. Parker je najviše utjecao na moj jazz. Naravno, tokom godina kupiš

Sad ima glazbe koliko god, na MySpaceu, Facebooku... Tehnologija je takva da svatko može nešto snimiti, ali ima jako malo originalne glazbe i u tome je stvar; puno njih zvuči kao ovaj, kao onaj, ali malo ima onih koji zvuče posebno. U budućnosti će uspijevati originalni, kao što su i u prošlosti uspijevali; nisu uspijevali oni koji su njih kopirali. Meni je uzor Charlie Parker, ali nisam pokušavao zvučati kao on. Ti svi utjecaji nekako prođu kroz tebe, pa ti onda napraviš neku sintezu prema van. I zato su velike face velike, jer su uspjeli napraviti nešto svoje. Naravno, svi su imali kliker i u datom trenutku gledali kako tržište diše.

Effigy je zapravo godišnja nagrada koju dodjeljuje Fame Games radio osnovan u Španjolskoj. Emitira se u cijelom svijetu preko interneta, a od 2008. se njihov program u Americi prenosi preko ABC Networksa. Promoviraju nezavisnu glazbu i traže nezavisne izvođače dobre glazbe, bolje možda od one koju izdaju velike kompanije, samo što se jednostavno ne mogu probiti jer je sve umreženo s ugovorima, distribucijskim kaluzulama... I to im je zapravo jako dobro uspjelo, imaju ogroman broj slušatelja u svijetu!